

Versterk de verandering van de maatschappelijke ondersteuning in Ede

Sinds 2015 zijn gemeenten geheel verantwoordelijk voor het verlenen van maatschappelijke ondersteuning aan hun inwoners op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het gaat dan bijvoorbeeld om huishoudelijke hulp, dagbesteding, vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen, waardoor burgers langer zelfstandig kunnen wonen en deel kunnen blijven nemen aan de maatschappij. De gedachte was dat gemeenten deze ondersteuning beter zouden kunnen verlenen dan het Rijk, omdat zij dichter bij de inwoner staan. Dat vereist wel een andere manier van werken. De Rekenkamercommissie van Ede heeft onderzocht hoe de gemeente haar verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke ondersteuning heeft ingevuld en of de beoogde verandering vorm heeft gekregen.

Bereikt de gemeente haar doelen?

De Rekenkamercommissie heeft onderzocht of de gemeente Ede de doelen van de Wmo bereikt en dit op efficiënte en rechtmatige wijze doet: Realiseert de gemeente een goede maatschappelijke ondersteuning? Staan de kosten die daarbij worden gemaakt in verhouding tot de resultaten? En voldoet de gemeente daarbij aan wet- en regelgeving? Het onderzoek laat zien dat deze vragen moeilijk zijn te beantwoorden, omdat doelen niet concreet zijn gemaakt met criteria en er geen zicht is op efficiënte inzet van middelen. Mede hierdoor benut de gemeenteraad de wettelijke ruimte voor een politieke invulling van het Wmo-beleid niet optimaal.

Concreet staan in het gemeentelijke beleidsplan voor maatschappelijke ondersteuning geen wettelijk verplichte criteria en prestatie-indicatoren. De rechtmatigheid van de maatschappelijke ondersteuning is ook vatbaar voor verbetering: de registratie en monitoring van termijnen is onzorgvuldig, waardoor inwoners niet altijd zeker kunnen zijn van hun situatie. Ook voert de gemeente te weinig regie op de maatschappelijke ondersteuning. Daarvoor zijn namelijk contractuele afspraken en een plan van aanpak voor resultaatsturing nodig en die instrumenten benut de gemeente onvoldoende. Al met al ligt de beoogde veranderslag in de maatschappelijke ondersteuning nog niet op koers.

Versterk de verandering!

De Rekenkamercommissie doet in haar rapport een aantal aanbevelingen aan het college van burgemeester en wethouders om de beoogde verandering te bereiken. Zo beveelt de commissie aan om in het gemeentelijke beleidsplan voor de Wmo de - wettelijk verplichte - criteria en prestatie-indicatoren voor aanbieders vast te stellen en daarop de monitoring, evaluatie en sturing in te richten. Dat biedt de gemeenteraad ook handvatten om de gewenste politieke beleidsvrijheid en sturingsruimte in te vullen. Daarnaast kan de regievoering door Wmo-consulenten versterkt worden als consulenten hierin beter worden getraind en er altijd een plan van aanpak wordt opgesteld. De gemeentelijke ambitie om partnerships aan te gaan met aanbieders kan beter worden gerealiseerd door inkoopvoorwaarden over op- en afschaling, kwaliteit en evaluaties op te nemen en daarop te sturen. Tot slot beveelt de commissie aan de rechtmatigheid van de toegang te verbeteren door meldingen altijd vast te leggen, zodat duidelijk is of wettelijke termijnen worden gehaald.